

Onderwerp	Datum
Actieplan 'Iedereen een (t)huis'	19 december 2023
Portefeuillehouder	
Marcelle Hendrickx	
Ambtenaar	Afdeling
H. Yeter	Sociaal
Postadres	Bezoekadres
Postbus 90155	Stadhuisplein 130
5000 LH Tilburg	

Aan de leden van de gemeenteraad

Beste raadsleden,

Met deze brief informeren wij u over het door ons vastgestelde actieplan dakloosheid regio Hart van Brabant "*Iedereen een (t)huis*".

Aanpak van stijgende dakloosheid

In Tilburg en in de regio Hart van Brabant blijft het aantal dakloze mensen groeien. In het straatbeeld zien we steeds vaker mensen zonder een dak boven het hoofd. Ze kamperen in auto's, in parken en in portieken in de binnenstad. Ook is er veel verborgen dakloosheid. Door gebrek aan een thuis, wonen mensen in bij vrienden en kennissen of ze hoppen van de ene plaats naar de andere. Deze situatie is onwenselijk. In 2018 klopten bij de Tilburgse daklozenopvang Traverse nog 700 mensen aan voor hulp. In 2022 waren dat er bijna 1100.

Met het actieplan *Iedereen een (t)huis* pakken we de stijgende dakloosheid niet alleen snel en adequaat, maar ook structureel aan. Het actieplan sluit zowel aan op de behoeften van uw raad als bij het '*Nationaal actieplan aanpak dakloosheid*' van 5 december 2022. Eind 2022 droeg toenmalig staatssecretaris van Ooijen de 44 centrumgemeenten voor Maatschappelijke Opvang op om het '*Nationaal actieplan*' ook naar hun eigen regio te vertalen.

De kern van het regionaal actieplan *Iedereen een (t)huis* is: alléén met huidige aanpak die vooral bestaat uit 'opvang en begeleiding' kunnen we dakloosheid niet terugdringen; laat staan dat we hem weten op te lossen. Een paradigmashift is nodig en deze bestaat uit twee componenten: 1) Meer en betere preventie en 2) Wonen Eerst. Preventie betekent meer 'bewustzijn' voor mogelijke dakloosheid onder onze inwoners. Wonen Eerst betekent dat dakloos geraakte mensen zo snel mogelijk weer een eigen dak boven hun hoofd dienen te krijgen.

Gelukkig beginnen we niet op nul. De aanpak van dakloosheid in Hart van Brabant is al van hoog niveau. Ook aan kennis en goede wil ontbreekt het niet. Integendeel. Maar we willen veranderen van koers en schalen stevig op. Tilburg en Hart van Brabant stellen zich niet langer tevreden met deze blijvende toename van dakloze inwoners. Onze ambitie is hoog. Waar het nu vooral op aankomt, is actie.

Kentering in de dakloosheidsproblematiek

De afgelopen decennia probeerden we dakloosheid tegen te gaan door dakloze mensen te ondersteunen, te begeleiden en op te vangen. Die aanpak voldoet niet meer. Er zijn maatschappelijke veranderingen rond wonen, werk, zorg en inkomen die sterk op elkaar ingrijpen. De groep dakloze mensen wordt groter en meer divers. Ook het aantal mensen in een kwetsbare positie groeit. Naast de groep dakloze arbeidsmigranten, groeit de groep jonge daklozen en de groep 'economisch daklozen'. Deze laatste groep kampt niet met psychische problemen of verslaving en zou met enkel woonruimte al geholpen zijn.

Willen we dakloosheid aanpakken, dan moeten we niet alleen meer inzetten op passende zorg. Nu vraagt het in toenemende mate wat aan de voorkant; om het behoud van een woning, een baan en bestaanszekerheid. En om een nieuwe benadering: integraal, samen, met urgentie en daadkracht. In

COLLEGE

eerste instantie ligt de focus van *Iedereen een (t)huis* op Tilburg. Op termijn verplaatst deze zich ook naar de regio Hart van Brabant. Dakloosheid is immers al lang geen probleem meer van de grote steden alleen. Dakloosheid komt overal voor.

Een doordachte Tilburgse, maar ook regionale aanpak

Zoals hierboven al beschreven willen we dakloosheid terugdringen langs twee lijnen:

- 1) Preventie en 'awareness': we moeten mogelijke dakloosheid in een vroeg stadium signaleren en voorkomen.
- 2) 'Wonen Eerst': wanneer mensen toch dakloos worden, geldt een adequate aanpak waar mensen meteen wat aan hebben en die bovendien toekomstbestendig is. En dat betekent een nieuw (t)huis. Dat laatste lukt alleen met een integrale aanpak die zich richt op (blijven) wonen, bestaanszekerheid, participatie en arbeidsmarkt.

Om het actieplan stevig door te zetten, starten we per direct de Taskforce *Iedereen een (T)huis*. Deze taskforce wordt geen denktank, maar een team met doorzettingsmacht en daadkracht om het nieuwe beleid stevig uit te rollen. Bemenst vanuit de gemeente, het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, onderwijs én mensen met ervaringsdeskundigheid.

We werken met vijf W's

1. Wonen Eerst. Dat is een beproefd Fins model waarin dakloze mensen weer een woning krijgen.

Wonen Eerst gaat gepaard met een geleidelijke afbouw van de opvang.

2. Werken of 'Weer Terug'. Wie werkloos is, helpen we weer aan werk. Dakloze arbeidsmigranten uit de EU helpen we terug te keren naar hun land van herkomst.

3. Wij doen het samen. We werken gezamenlijk aan een integrale aanpak over domeinen en gemeentegrenzen heen.

4. Werkwijze. We voorkomen dakloosheid met stevige afspraken. Wanneer dakloosheid toch gebeurt, zorgen we voor een passende oplossing.

5. Winteropvang. We zorgen ook voor winteropvang voor zogenaamde 'niet-rechthebbenden' die anders op straat belanden. We hebben speciale aandacht voor jongeren, economisch daklozen en EU-migranten.

Interventies op de korte termijn

- 1) *Voorkomen van dakloosheid:* we signaleren steeds vroeger mogelijke dakloosheid en proberen deze vervolgens te voorkomen. Dat doen we door op korte termijn werkgevers, uitzendbureaus, verhuurders en ervaringsdeskundigen tot partners te maken.
- 2) *Wonen en onderdak:* we presenteren een nieuw woonconcept voor jongeren. Voor kwetsbare dakloze jongeren komen kamers beschikbaar bij particulieren. Dakloze arbeidsmigranten worden kortdurend opgenomen binnen de maatschappelijke opvang, sanitaire voorzieningen zijn voor hen toegankelijk. En er komen 'logeerwoningen' in de regio.
- 3) *Wonen Eerst en afbouw opvang:* voor de middellange termijn werken we daarin samen met de woningcorporaties, de maatschappelijke opvang en het MOM.

Realisatie van de moties

Dit actieplan *Iedereen een (t)huis* gaat in op 19 december 2023. Daarmee worden ook een aantal ingediende moties van uw raad gerealiseerd. Dat betreft de volgende moties:

Motie PPN24-32 Laat de kwetsbare EU-burger ook buiten het winterseizoen niet in de kou staan.

Dictum:

- 1) Tot een Tilburgs plan van aanpak te komen voor kwetsbare EU-burgers en de gemeenteraad hierin mee te nemen;
- 2) Dit plan van aanpak voorafgaand aan de begrotingsbehandeling 2024 aan de gemeenteraad ter besluitvorming voor te leggen en eventuele financiële consequenties te verwerken in de begroting 2024;

Toezegging PPN24-06 Een warme douche voor daklozen.

Dictum:

Draagt het college op te onderzoeken of het mogelijk is om onze daklozen (tenminste) een douchemogelijkheid aan te bieden en (naast wellicht een eigen initiatief van onze gemeente) hierover in gesprek te gaan met gesubsidieerde en ongesubsidieerde organisaties en instellingen die zich bekommeren om het lot van daklozen.

Uitvoering buiten actieplan:

Elke maandag kunnen daklozen douchen bij Traverse. Er is dan ook begeleiding van Barka aanwezig specifiek voor arbeidsmigranten. We hebben met Traverse en Barka de afspraak dat als blijkt één dag in de week onvoldoende is, de mogelijkheid bestaat om uit te breiden. Met de opening van de winteropvang is het uiteraard ook mogelijk om te douchen. Voor nu lijkt het niet nodig om extra douchemogelijkheden elders te organiseren, dit heeft ook te maken met het feit dat we bij Traverse de begeleiding en faciliteiten geregeld hebben.

Motie 52 Geen Tilburger slaapt op straat.

Dictum:

- 1) Een intensievere en meer preventieve aanpak te ontwikkelen om dak- en thuisloosheid tegen te gaan en hier specifiek meer aandacht te hebben voor de groepen die bovengemiddeld voorkomen, op dit moment jongeren en arbeidsmigranten.
- 2) Samen met partners te onderzoeken wat de aantallen zijn van de dak- en thuisloze kinderen/jongeren en arbeidsmigranten in onze gemeente, zodat we daar een betere inzet op kunnen bieden.
- 3) Binnen de oplossingsrichtingen te kijken naar meer mogelijkheden voor (nood)opvang en huisvesting, een beter dekkend en passend aanbod van zorg en ondersteuning als ook creatieve oplossingen voor belemmerende regels binnen de Participatiewet.
- 4) Te blijven leren van werkwijzen van andere gemeenten in het land en succesvolle innovaties en werkwijzen over te nemen maar ook in te brengen in de lobby richting de Rijksoverheid en de Europese Unie.
- 5) Met een terugkoppeling naar de raad te komen in Q2 in 2023

Motie 46 Dak- en thuislozen in beeld.

Dictum:

Draagt het college op om contact op te nemen met het Kansfonds en zich aan te melden voor een pilot waarin het aantal dak- en thuislozen zal worden geteld volgens de ETHOS-light methode, de resultaten te evalueren en te delen met de raad, en na het uitkomen van het onderzoek te eventuele wenselijkheid van een speciale coördinator/beleidsadviseur "Dak- en thuislozen" te bespreken met de raad.

Vervolg

We zijn ambitieus en tegelijkertijd realistisch. De praktijk blijkt weerbarstiger en de problemen hardnekkiger. Niet iedere dakloze inwoner kan geholpen worden en die voorbeelden zien we ook in de stad. Bij de uitvoering van *Iedereen een (t)huis* wegen we voortdurend af wat haalbaar is.

Wanneer nodig, stellen we onze plannen bij. We werken met een jaarcyclus. Die maakt inzichtelijk hoe we onze doelstellingen realiseren en onze middelen inzetten. Voorafgaand aan elk nieuw jaar stellen we een inhoudelijke en financiële begroting op. Na afloop van het jaar presenteren we de voortgang. In een landelijk dashboard vergelijken we onze voortgang met de rest van Nederland. Daar waar mogelijk leren we van elkaar. Uw raad wordt periodiek via rapportages en via de jaarcyclus over de voortgang geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Het college,

mr. A. van Berckel, MBA
gemeentesecretaris

drs. Th.L.N. Weterings
burgemeester

Bijlage: Regionaal actieplan dakloosheid *Iedereen een (t)huis*